

Det kommunala aktivitetsansvaret

Gällivare kommun

Jenny Engemark, certifierad kommunal revisor

Ida Pelli, revisionskonsult

Maj 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och Revisionsfråga	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
lakttagelser och bedömningar	6
Ändamålsenliga och tillämpade mål och riktlinjer	6
lakttagelser	6
Bedömning	7
Tydlig ansvarsfördelning och resurser	8
lakttagelser	8
Bedömning	9
Ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan	9
lakttagelser	9
Bedömning	11
Nämndens uppföljning	11
lakttagelser	11
Bedömning	12
Revisionell bedömning och rekommendationer	13

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av kommunens aktivitetsansvar. Kommunerna har enligt Skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt, men som inte har fyllt 20 år och inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Syftet med granskningen var att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Revisionell bedömning

Den revisionella bedömningen är att barn- och utbildningsnämnden inte helt säkerställer att arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Bedömningen baseras bland annat på följande:

- Det saknas antagna mål och riktlinjer för hur arbetet med aktivitetsansvar ska bedrivas, men Skolverkets allmänna råd uppges fungera som stöd i arbetet.
- Handlingsplan, utvecklingsplan och rutiner finns upprättade för aktivitetsansvaret, dock noteras att planerna inte är kompletta och inte är uppdaterade utifrån de senaste allmänna råden.
- Det finns en organisation för aktivitetsansvaret med uppdrag utifrån skollagen. Dock noteras att det råder oklarheter om vilket ansvar som ligger på respektive enhet som berörs av aktivitetsansvaret.
- Av intervjuer framgår att det råder delade meningar om tillräckliga resurser finns för uppdraget.
- Samverkan är delvis bristfällig avseende exempelvis studie- och yrkesvägledning.

Bedömning av kontrollmål

Det finns ändamålsenliga mål och riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

Riktlinjer och rutiner är kända och tillämpade i organisationen.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

Det finns en tydlig ansvarsfördelning och resurser för arbetet med aktivitetsansvaret.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

Det finns en ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan med andra aktörer.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

Nämnden följer upp området i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att det säkerställs att det finns tydliga mål för arbetet med aktivitetsansvar, och att dessa är kända i organisationen.
- Att det säkerställs att det finns rutiner och riktlinjer för att genomföra och följa upp målen och samverka inom området.
- Att det säkerställs att uppdrag och ansvarsfördelningen inom aktivitetsansvaret tydliggörs för de olika enheter som arbetar med området.

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Gällivare kommun har i sin bedömning av risker valt att granska det kommunala aktivitetsansvaret under revisionsåret 2019. Barn- och utbildningsnämnden i kommunen ansvarar för att bedriva, leda och utveckla aktivitetsansvaret i kommunen.

Kommunerna har enligt Skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt, men som inte har fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Det innebär att kommunerna är skyldiga att hålla sig informerade om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 20 år som inte går i gymnasieskolan i syfte att kunna erbjuda dem lämpliga åtgärder. Aktivitetsansvaret spänner över flera verksamhetsområden och kräver samverkan mellan olika aktörer. Ungdomar som omfattas kan också vara i behov av omfattande stödinsatser. Den 1 januari 2015 förtydligades det kommunala aktivitetsansvaret. Det innebär att kommunerna ska föra ett register över de ungdomar som omfattas och dokumentera insatser på lämpligt sätt. Från och med den 1 juli 2018 ska kommunernas aktivitetsansvar inte omfatta ungdomar som går ett introduktionsprogram.

Enligt Skolverket (2011) har merparten av kommunerna en handlingsplan för arbetet, samtidigt som det finns kommuner som inte arbetar aktivt med frågan. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har tagit fram en guide (2012), då det funnits osäkerhet om hur bestämmelsen ska tolkas. Som framgångsfaktorer lyfter SKL fram politiskt förankrade mål, välfungerande samverkan, samt uppföljning av målgruppen och utvärdering av insatser.

Syfte och Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Kontrollmål

- Det finns ändamålsenliga mål och riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas
- Riktlinjer och rutiner är kända och tillämpade i organisationen
- Det finns en tydlig ansvarsfördelning och resurser för arbetet med aktivitetsansvaret
- Det finns en ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan med andra aktörer
- Nämnden följer upp området i tillräcklig utsträckning

Revisionskriterier

- Kommunallagen
- Skollagen
- Skolverkets allmänna råd

Avgränsning

Granskningen avgränsas till barn- och utbildningsnämnden och huvudsakligen åren 2018 - 2019.

Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Granskning av relevant dokumentation, t.ex. mål, riktlinjer, planer, rutiner internkontrollaktiviteter, uppföljningar m.m.
- Telefonintervjuer har genomförts med:
 - Ordförande i barn- och utbildningsnämnden
 - Ordförande i kommunstyrelsen
 - Förvaltningschef
 - Elevhälsoschef
 - Personal som arbetar med aktivitetsansvaret
- Upprättande av revisionsrapport samt förslag till skrivelse.
- Faktakontroll och kvalitetssäkring av rapport.

Iakttagelser och bedömningar

Ändamålsenliga och tillämpade mål och riktlinjer

I *skollagen (2010:800)* framgår att hemkommunen löpande under året ska vara informerade om hur ungdomarna i kommunen är sysselsatta, om de har fullgjort sin skolplikt och inte fyllt 20 år samt inte har fullföljt gymnasieutbildning. Enligt Skolverkets allmänna råd är kommunernas uppdrag främst att främja ungdomarna fullföljer en gymnasieutbildning och kommunerna har långtgående skyldigheter att ge stödinsatser och erbjuda olika utbildningsalternativ. Kommunen ska också dokumentera insatser och föra register över aktuella ungdomar på lämpligt sätt.

Kommunen ska enligt *Skolverkets allmänna råd* och *skollagen* löpande under året kartlägga, söka upp och kontakta samt erbjuda olika insatser till ungdomar som faller under aktivitetsansvaret. Utifrån ungdomens önskemål och förutsättningar ska kommunen erbjuda relevant sysselsättning och sätta in insatser så snart som möjligt. Vidare har eleven, eller den som avser påbörja en utbildning, enligt *skollagen* även rätt till tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Kommunen är enligt de allmänna råden fri att organisera arbetet på valfritt sätt så länge *skollagens* krav uppfylls. Dock framgår det av de allmänna råden att det är viktigt att arbeta strukturerat mot tydliga mål som kan utvärderas. Exempelvis lyfts det fram att en handlingsplan underlättar ett strukturerat och långsiktigt arbete.

Iakttagelser

Fram till den 1 maj 2019 har aktivitetsansvaret varit organiserat under kommunens elevhälsoorganisation. Fram till den 31 december 2018 har aktivitetsansvaret funnits under Barn-, utbildning- och kultur nämnden, som från den 1 januari har bytt namn till Barn- och utbildningsnämnden och delvis bytt ansvarsområde. Från 1 maj 2019 är kommunstyrelsen ansvarig nämnd då aktivitetsansvaret flyttas över till arbetsmarknadsenheten under förvaltningen för Ungdom-, fritid- och kultur.

I *Elevhälsans handlingsplan 2019* framgår de övergripande strategiska målen, nedbrutna till mätbara mål för verksamheten med åtgärd och uppföljning. Handlingsplanen och målen gäller för all elevhälsans verksamhet, där aktivitetsansvaret ingår. I handlingsplanen för 2019 framgår mål som exempelvis att alla barn/elever ska ha förutsättningar att lyckas samt att statistik över insatser, resultat och närvaro ska rapporteras vid delår och årsredovisning. Då målen gäller hela elevhälsans verksamhet gäller de även indirekt aktivitetsansvaret. Däremot saknas mål som direkt gäller för aktivitetsansvaret.

Arbetet med aktivitetsansvar regleras även i kommunens *Handlingsplan* från 2016-03-14. Handlingsplanen innehåller mål utifrån Skolverkets allmänna råd samt identifierade utvecklingsområden, exempelvis att det saknas rutiner för att identifiera ungdomar som inte längre är skolpliktiga och som slutfört grundskolan. Det framgår att handlingsplanen inte är färdigställd samt att planen inte uppdaterats utifrån de nya

riktlinjerna för aktivitetsansvar från 2018, exempelvis att elever inom introduktionsprogram inte längre ingår i kommunens aktivitetsansvar.

Utöver handlingsplanen finns också *Nulägesbeskrivning, utvecklingsplan och kvalitetsavstämning* från 2018-06-12, hädanefter kallad *Utvecklingsplanen*. I planen framgår bland annat vilka utvecklingsinsatser som genomförts kopplat till aktivitetsansvar, exempelvis en rutin för att identifiera ungdomar samt arbete med att utveckla samverkan. Det framgår att det i dagsläget saknas system för att säkerställa att alla ungdomar identifieras. Andra rutiner är exempelvis mall för motiverande samtal, mall för kontrakt om praktik samt riktlinjer för hembesök.

Av intervjuer framgår att det framförallt är Skolverkets allmänna råd som utgör kommunens riktlinjer i arbetet med aktivitetsansvar. Enligt några intervjuade finns ingen anledning att göra upp egna mål eller handlingsplan då de allmänna råden är tillräckligt detaljerade, samt att elevhälsans plan fyller det behovet.

Enligt intervjuer framkommer också att medarbetare som arbetar med aktivitetsansvaret har ett tydligt uppdrag. Det framgår vidare att det inte görs någon bedömning eller kontroll av att rutinerna om exempelvis registrering följs, och det har inte bedömts finnas behov av att ha med detta i kontrollplanen. Det är elevhälsochefen som enligt intervjuade ansvarar för att följa att registrering av ungdomar exempelvis sker korrekt.

Vidare framkommer av intervjuer att utvecklingsplanen snarare än handlingsplanen är styrande för verksamheten. Några menar att handlingsplanen därför inte uppdaterats och att det inte heller sker något arbete med den. Andra beskriver samtidigt att det pågår ett arbete med en ny handlingsplan som ska tydliggöra ansvarsfördelning mellan olika organ. Dock kommer den organisationsförändring som ska ske göra att förvaltningen inte kommer att fortsätta arbeta med planerna framöver. Något som också kommer fram i intervjuer är att utvecklingsplanen inkluderar områden som ligger utanför aktivitetsansvarets område, och att det finns ett behov av att göra planen mer konkret och mätbar.

Bedömning

Kontrollmål: Det finns ändamålsenliga mål och riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på följande:

- Det saknas antagna mål och riktlinjer för hur arbetet med aktivitetsansvar ska bedrivas, men Skolverkets allmänna råd uppges fungera som stöd i arbetet.
- Handlingsplan, utvecklingsplan och rutiner finns upprättade för aktivitetsansvarare, dock noteras att planerna inte är kompletta och inte är uppdaterade utifrån de senaste allmänna råden.

Kontrollmål: Riktlinjer och rutiner är kända och tillämpade i organisationen.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på följande:

- Riktlinjer och rutiner, såsom rutin för hembesök är kända i verksamheten.
- Tillämpningen av rutiner och riktlinjer är inte helt säkerställd då det i intervjuer framkommer delade meningar om hur/vilka planer som styr arbetet.

Tydlig ansvarsfördelning och resurser

Av Skolverkets allmänna råd framgår att kommunen bör se till att det finns en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning i arbetet med aktivitetsansvaret. Framgångsfaktorer som lyfts fram av Skolverket är att det finns avsatta resurser samt att ansvarsfördelningen är tydlig och att delegation finns. Verksamheten för kommunens aktivitetsansvar behöver enligt Skolverket ha en adekvat och långsiktig finansiering där resurser behöver omprövas utifrån verksamhetens behov.

lakttagelser

Ansvarsfördelning

I *Utvecklingsplanen* finns en beskrivning av arbetsfördelningen. Det framgår vilken personalresurs som ansvarar för en specifik grupp och vad arbetet inbegriper. I planen beskrivs fler utvecklingsinsatser, exempelvis att aktivitetsansvaret arbetar med att utveckla det förebyggande arbetet. En lösning som lyfts fram är att de som arbetar med aktivitetsansvaret borde delta i utskrivningssamtal från gymnasiet samt träffa ungdomar i grundskolan som inte sökt till gymnasiet, för att tidigt etablera en relation och stötta ungdomarna.

Från intervjuer framkommer olika uppfattningar; vissa menar att ansvarsfördelningen är tydlig utifrån Skolverkets krav medan andra menar att den är otydlig. En otydlig ansvarsfördelning kopplar bland annat till vilket ansvar och uppdrag som faller på aktivitetsansvaret, elevhälsan eller andra berörda myndigheter. I intervjuer framkommer att olika aktörer inte helt känner till sitt ansvar, exempelvis vilka delar som ligger på Arbetsförmedlingen eller gymnasieskolan. Att det finns oklar ansvarsfördelning uppges i intervjuer kunna medföra att ingen tar det övergripande ansvaret, vilket riskerar att området faller mellan stolarna.

Resurser

Budgeten för aktivitetsansvaret ingår i elevhälsans budget, där även tjänsten för den som arbetar med aktivitetsansvar är inkluderad. Det finns även en egen budget på ca 75 tkr för 2018 respektive 2019, vilket enligt intervjuer tidigare har saknats. Budgeten används för utskick, informationsmaterial, studiebesök och för att exempelvis kunna träffa ungdomar på ett café.

Av *Utvecklingsplanen* framgår att aktivitetsansvaret har utmaningar med att arbeta operativt då det exempelvis tar mycket tid att etablera kontakt med ungdomarna, och att individerna har väldigt olika behov. Därför beskrivs aktivitetsansvaret ha behov av mer resurser såsom utökad tjänstetid, nya lokaler och finansiella medel och en egen verksamhetsbudget.

I *kvalitetsavstämning för KAA*, daterad 2018-06-13, framgår att det under en period funnits en resurs på 100% som arbetat med aktivitetsansvar. Det framgår vidare i både kvalitetsavstämningen och i utvecklingsplanen att det finns brister i tillgång till vissa resurser, exempelvis studie- och yrkesvägledare då dessa finns inom andra enheter såsom gymnasieskola eller folkhögskola.

Angående resurser är en uppfattning utifrån intervjuer att det saknas resurser; både gällande tjänsteomfattning och brist på egen budget. En egen verksamhetsbudget

skulle då exempelvis kunna möjliggöra att de ungdomar som inte går att motivera till studier får en ersättning för en praktikplats.

Det räcker, enligt flera av de intervjuade, inte med en heltidstjänst för att uppfylla Skolverkets krav då flera ungdomar har svårigheter som kräver större insatser. Samtidigt återfinns också uppfattningen att en heltid bedöms räcka för att hinna med aktivitetsansvaret utifrån Skolverkets krav. Om kommunen vill erbjuda andra aktiviteter än studier är åsikten från intervjuer att det går utöver Skolverkets allmänna råd. Vidare menas att aktiviteter där kommunen har en högre ambitionsnivå än Skolverket inte alltid är möjliga att genomföra mot bakgrund av resursbrist.

Bedömning

Kontrollmål: Det finns en tydlig ansvarsfördelning och resurser för arbetet med aktivitetsansvaret.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på följande:

- I viss mån råder det oklarheter om vilket ansvar som ligger på respektive enhet som berörs av aktivitetsansvaret.
- Det råder delade meningar om tillräckliga resurser finns för uppdraget.

Ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan

Av Skolverkets allmänna råd framgår att hemkommunen ska se till att det finns en ändamålsenlig organisation med en tydlig ansvarsfördelning och en strukturerad handlingsplan för arbetet med aktivitetsansvar. Vidare ska kommunen identifiera vilka myndigheter och andra aktörer som kan vara aktuella att samverka med och skapa förutsättningar och rutiner för samverkan med myndigheter och andra aktörer.

lakttagelser

I Gällivare var aktivitetsansvaret, som tidigare nämnt, vid granskningstillfället organiserat under Elevhälsan, och inom Barn- och utbildningsnämnden. I och med den organisationsförändring som skett är kommunstyrelsen sedan 1 maj 2019 ansvarig nämnd för verksamheten då det kommunala aktivitetsansvaret flyttas över till förvaltningen Ungdom-, fritid- och kultur.

I en tjänsteskrivelse från kommunstyrelsens arbetsutskott, daterad 2018-05-29, framgår information om en utredning av den övergripande kommunorganisationen. Ett nytt reglemente för Barn- och utbildningsnämnden föreslås till fullmäktige enligt protokoll 2018-11-27 §179 från Barn-, utbildning- och kulturkommittén. Detta mot bakgrund av förändringar i kommunorganisationen då vissa delar flyttas, och att nämnden i samband med det byter namn till utbildningsnämnden. I protokoll från 2018-12-19, §200 framgår att nämnden beslutar att organisationsförändringen som inte påverkar service till kommuninvånarna är förankrad i nämndens presidium, samt att delegationsordningen ändras och antas.

Angående organisationsförändringen noteras från intervjuer att det är positivt att aktivitetsansvaret flyttas till arbetsmarknadsförvaltningen. Det gör att de som arbetar med aktivitetsansvaret kan samverka med kollegor som arbetar med DUA (delegationen för unga i arbete) genom att exempelvis söka praktikplatser gemensamt. Något annat som framkommer från intervjuer är att arbetet med

aktivitetsansvaret upplevs personbundet och därför blir känsligt. Det framgår att sjukskrivning och personalbyte har medfört att verksamheten inte kunnat arbeta med utvecklingsplanen som tänkt. Att verksamheten flyttas organisatoriskt kan därför också medföra att den blir mindre sårbar.

Vidare framgår från intervjuer att verksamheten varit delaktig i arbetet med den nya organisationen. Förstahandsvalet var enligt de intervjuade att aktivitetsansvaret skulle vara organiserat under gymnasieskolan, men då gymnasiet drivs inom Lapplands kommunalförbund gjorde driftsorganisationen att det inte var möjligt. En annan åsikt från intervjuer är att det finns fördelar med att en studie- och yrkesvägledare hade tjänsten, men att det i rekryteringsprocessen inte har varit möjligt att tillsätta.

I *Handlingsplanen* finns en beskrivning av organisationen internt med ansvarig tjänsteperson. Utöver den person som arbetar med aktivitetsansvar framgår ingen annan ansvarsfördelning. I *kvalitetsavstämning för KAA* framgår att bristen på studie- och yrkesvägledare bland annat gör att avståndet blir stort mellan aktivitetsansvaret och andra aktörer som leder till att vissa ungdomar inte fångas upp.

I Utvecklingsplanen finns en beskrivning av olika samverkansforum. Bland annat finns en form av samverkan med bland annat kommunens grundskolor, Lapplands gymnasium, Socialtjänsten, Elevhälsans integrationssamordnare, Elevhälsans studie- och yrkesvägledare, kommunens arbetsmarknadssamordnare på DUA-projektet (delegationen för unga i arbete) samt med Skolverket. Samtidigt framgår att det tar mycket resurser att bibehålla och utveckla samverkan med berörda parter och att verksamheten bedrivs i enskilda "verksamhetsöar" med tydliga gränser. Detta riskerar, enligt utvecklingsplanen, att ungdomar inte fångas upp i tillräcklig omfattning. Att utveckla samverkan särskilt med Lapplands gymnasium och Lapplands lärcentra lyfts fram som viktiga åtgärder.

I intervjuer framgår att det pågår samverkan inom kommunen, exempelvis projektet SEDD mellan elevhälsan och socialtjänsten som är riktat mot hemmasittare. Det finns också ett samarbete med DUA, där aktivitetsansvaret ingår tillsammans med bl.a. Lapplands lärcentra, Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen. Andra samverkansparter som nämns i intervjuer är de som arbetar med aktivitetsansvaret i andra kommuner, Arbetsförmedlingen, BRÅ och Elevhälsans kuratorsgrupp. Uppfattningen från intervjuer är att samverkan med Arbetsförmedlingen generellt fungerar bra men att det finns en otydlig ansvarsfördelning där Arbetsförmedlingen även ska genomföra kartläggningssamtal. Ett annat exempel på samverkan som lyfts fram som välfungerande är "Jobb i sikte" där kommunen ingår tillsammans med Lapplands lärcentra och Kiruna och Jokkmokks kommuner.

Andra exempel på samverkan är genom att gymnasieskolan rapporterar de elever som hoppat av gymnasiet. En åsikt från intervjuade är att aktivitetsansvaret arbetat för att utveckla samverkan genom att även blir involverade i avslutningssamtalen, men att detta fungerat bristfälligt. En annan åsikt från intervjuer är att aktivitetsansvaret inte bör vara med vid avslutningssamtal eftersom eleven ändå får information om aktivitetsansvaret.

Från intervjuer framgår att det finns utvecklingsmöjligheter avseende samverkan för att förtydliga olika parter ansvar. Exempelvis kan samverkan utvecklas med

gymnasieskolan och näringslivet. En uppfattning från intervjuer är att gymnasieskolan saknar kunskap om sina skyldigheter, exempelvis att de enligt en överenskommelse 2015 ska bistå med SYV-tjänster, vilket enligt intervjuer inte fungerar fullt ut. Vidare framgår att samarbete med grundskolan är under uppbyggnad och att det i dagsläget saknas samverkan kring vilka elever som inte söker till gymnasiet.

Bedömning

Kontrollmål: Det finns en ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan med andra aktörer.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på:

- Det finns en organisationsstruktur med tillhörande beskrivning av uppdraget i stort, däremot saknas ansvarsfördelning eller rollbeskrivning för aktivitetsansvaret.
- Av utvecklingsplanen framgår att samverkan är bristfällig avseende exempelvis studie- och yrkesvägledare. Det framgår även att verksamheten är personbunden, vilket medför sårbarhet inom verksamheten.
- Det framgår att det finns former för samverkan. Dock saknas rutiner för samverkan med exempelvis grundskolan. Samverkan med gymnasieskolan uppges kunna förbättras. Av intervjuer framgår att det råder delade uppfattningar av vilka områden som samverkan ska ske inom mellan de som arbetar med aktivitetsansvaret och gymnasieskolan.

Nämndens uppföljning

Av Skolverkets allmänna råd framgår att en politisk prioritering av kommunens aktivitetsansvar är en framgångsfaktor för arbetet med aktivitetsansvar.

Iakttagelser

Kvalitetsuppföljningar görs enligt intervjuer två gånger om året genom särskilda kvalitetsrapporter för aktivitetsansvaret, vilka redovisas till nämnden enligt intervjuer. Kommunen ska också rapportera in statistik till SCB två gånger om året som bland annat ska innehålla "orsak till registrering". Enligt intervjuer genomförs kvalitetsavstämning varje år genom en kvalitetsrapport. Det sker enligt intervjuer systematiska möten med exempelvis elevhälsochefen och statistik för antal registrerade inom aktivitetsansvaret rapporteras till elevhälsochefen månadsvis.

Av protokoll från Barn-, utbildning- och kulturnämnden framgår att nämnden exempelvis fått information om samverkansprojektet SEDD (2018-02-20, §22) samt uppföljning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet (2018-02-20, §34). Det framgår att förvaltningschefen löpande informerar om verksamheten, däremot framgår inte i detalj vad som informeras under respektive punkt.

Det framgår även att nämnden får information från elevhälsan om aktivitetsansvar 2018-12-19, § 198 från elevhälsochefen. Elevhälsorapport 2018 följs också upp i nämnden 2019-02-26, §29. Av protokollet framgår att nämnden fått information om bland annat uppsökande verksamhet, antal elever som inte fullgjort gymnasie-

utbildning och alternativa aktiviteter. Det framgår att ärendet ska följas upp i mars 2019. I uppföljningen i mars 2019-03-19, §41, framgår att elevhälsochefen informerar om aktivitetsansvaret, bland annat antal registrerade ungdomar och att de framöver ska öka samverkan med gymnasieskolan samt se över praktikplatser. Beslut från nämnden är att lägga dessa till handlingarna.

Vidare framgår i intervjuer att det i samband med den nya politiska organisationen kommer att genomföras en process för att integrera de nya verksamheterna i målarbetet för kommunstyrelsen.

Det framkommer att politikerna generellt är intresserade av aktivitetsansvaret, men att det inte har lämnats några specifika uppdrag kopplat till verksamheten. Det saknas även politiskt satta mål för verksamheten, där det noteras från intervjuer att ansvariga politiker behöver vara tydligare och ställa krav avseende hur de vill att verksamheten ska bedrivas. Andra åsikter som framkommer är att aktivitetsansvaret bör stå för framställning av uppdragets behov och inriktning till nämnden.

Bedömning

Kontrollmål: Nämnden följer upp området i tillräcklig utsträckning.

Vi bedömer att kontrollmålet delvis är uppfyllt. Bedömningen baseras på:

- Det framgår av protokoll att nämnden följer upp området genom exempelvis kvalitetsavstämningar och information från förvaltningschef och elevhälsochef.
- Av underlaget framgår inte att nämnden har fattat aktiva beslut eller uppdrag kopplat till aktivitetsansvaret för perioden som granskningen avser. Det saknas politiska mål inom området.

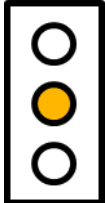
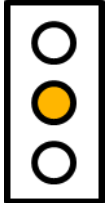
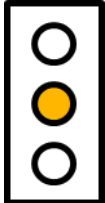
Revisionell bedömning och rekommendationer

Bedömning av revisionsfråga

Syftet med granskningen har varit att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Den revisionella bedömningen är att barn- och utbildningsnämnden inte helt säkerställer att arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar	
Det finns ändamålsenliga mål och riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas Riktlinjer och rutiner är kända och tillämpade i organisationen.	Delvis uppfyllt Det saknas antagna mål och riktlinjer för aktivitetsarbetet, men Skolverkets allmänna råd fungerar som stöd i arbetet. Handlingsplan mm finns upprättade men är inte kompletta eller uppdaterade utifrån de senaste allmänna råden. Riktlinjer och rutiner är kända, dock är tillämpningen inte helt säkerställd då framkommer delade meningar om hur/vilka planer som styr arbetet.	
Det finns en tydlig ansvarsfördelning och resurser för arbetet med aktivitetsansvaret.	Delvis uppfyllt Det finns en organisation för aktivitetsansvaret, dock noteras att det råder oklarheter om vilket ansvar som ligger på respektive enhet som berörs av aktivitetsansvaret. Av intervjuer framgår att det råder delade medel om tillräckliga resurser finns för uppdraget, då det råder olika åsikter om vilket uppdrag aktivitetsansvaret har.	
Det finns en ändamålsenlig organisation och fastställda rutiner för samverkan med andra aktörer.	Delvis uppfyllt Det finns en organisationsstruktur med beskrivning av uppdraget i stort, dock saknas ansvarsfördelning eller rollbeskrivning för aktivitetsansvaret. Verksamheten är personbunden vilket gör organisationen sårbar. Former för samverkan finns, men upplevs vara bristfällig avseende studie- och yrkesvägledare. Samverkan och rutiner kan förbättras med grundskolan och gymnasieskolan.	

Nämnden följer upp området i tillräcklig utsträckning.

Delvis uppfyllt

Det framgår av protokoll att nämnden följer upp området genom exempelvis kvalitetsavstämningar. Av underlaget framgår inte att nämnden har fattat aktiva beslut eller uppdrag kopplat till aktivitetsansvaret. Det saknas politiska mål inom området.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning vill vi lämna följande rekommendationer:

- Att det säkerställs att det finns tydliga mål för arbetet med aktivitetsansvar, och att dessa är kända i organisationen
- Att det säkerställs att det finns rutiner och riktlinjer för att genomföra och följa upp målen och samverka inom området.
- Att det säkerställs att uppdrag och ansvarsfördelningen inom aktivitetsansvaret tydliggörs för de olika enheter som arbetar med området.

Maj 2019

Jenny Engelmark
Uppdragsledare och projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Gällivare kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av antagen projektplan. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.